

Bruxelles, 12. ožujka 2024.
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Br. dok. Kom.: 6291/24 + ADD 1-6

Predmet: Komunikacija o klimatskom cilju EU-a za 2040.
– razmjena mišljenja

1. Kako bi usmjerilo razmjenu mišljenja o navedenoj temi na sastanku Vijeća (okoliš) 25. ožujka 2024., predsjedništvo je pripremlilo priloženu napomenu i pitanja za ministre i ministrice.
2. Odbor stalnih predstavnika poziva se da napomenu i pitanja predsjedništva primi na znanje i prosljedi ih Vijeću radi razmjene mišljenja.

Komunikacija o klimatskom cilju EU-a za 2040.

– razmjena mišljenja –

Uvod

Komisija je 6. veljače 2024. objavila Komunikaciju o klimatskom cilju za 2040.¹, u kojoj se predstavlja vizija za razdoblje nakon 2030. u kontekstu sve intenzivnijih klimatskih promjena i s njima povezanih sve većih stvarnih troškova. U njemu se iznosi vizija Europe kao kontinenta sa stabilnim industrijskim ekosustavom, čistom, niskougljičnom i cjenovno pristupačnom energijom te održivom hranom i materijalima, koji će građanima EU-a pružiti rezultate i EU učiniti otpornim na buduće krize. Na temelju detaljne procjene učinka u komunikaciji se preporučuje da se do 2040. neto emisije stakleničkih plinova smanje za 90 % u odnosu na 1990. kako bi EU ostao na dobrom putu da postigne klimatsku neutralnost do 2050. Smatra se da preporučeni cilj odgovara znanstvenim savjetima i obvezama iz Pariškog sporazuma. Komunikacijom se namjerava pokrenuti sveobuhvatna rasprava o budućem okviru klimatske politike za razdoblje nakon 2030. Zakonodavne prijedloge koji uključuju cilj za 2040. u Europski zakon o klimi i naknadne sektorske mjere predstaviti će sljedeća Komisija.

U Vijeću je 12. veljače 2024. započelo detaljno razmatranje komunikacije i procjene učinka na razini Radne skupine. Zbog međusektorske prirode klimatske politike predsjedništvo aktivno uključuje predstavnike iz drugih sektora Vijeća u te rasprave.

¹ Dok. 6291/24 + ADD 1 – 6.

Prema pravednoj tranziciji i konkurentnoj održivosti

Prema komunikaciji, elektrifikacija će biti u središtu prelaska na potpuno dekarbonizirani energetska sustav do 2040. za zgrade, promet i industriju. Napuštanjem fosilnih goriva povećat će se neovisnost i otvorena strateška autonomija EU-a i smanjiti rizik od cjenovnih šokova. Iako će obnovljiva energija postati okosnica te tranzicije, bit će potrebna sva niskougljična energetska rješenja. Dekarbonizacija industrije zahtijevat će kružnije gospodarstvo, povećanu upotrebu tehnologija hvatanja ugljika i razvoj niskougljičnih rješenja, kao i regulatorno i financijsko okruženje kojim se podupire konkurentnost EU-a. Kako bi odgovorila na potrebu za većom ulogom industrijskog uklanjanja ugljika u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije (zajedno s uklanjanjem na temelju zemljišta), Komisija je 6. veljače 2024. objavila Komunikaciju o industrijskom upravljanju ugljikom².

Emisije iz prometnog sektora trebalo bi dekarbonizirati za gotovo 80 % do 2040. u odnosu na 2015. snažnim ulaganjima u infrastrukturu, tehnološka rješenja, određivanje cijena ugljika, uvođenje niskougljičnih goriva i promjenu načina prijevoza. Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede i zemljišnog sektora trebat će smanjiti uz istodobno osiguravanje cjenovno pristupačne i kvalitetne proizvodnje hrane u EU-u. U komunikaciji se ističe potreba za koordinacijom u cijelom lancu vrijednosti prehrambenih proizvoda i za upravljanjem zemljištem tako da se učinkovitije koriste resursi i povoljno utječe na bioraznolikosti kako bi se povećala otpornost tog sektora na klimatske promjene.

² Dok. 6306/24.

Potpuna provedba dogovorenog okvira za 2030. ključni je uvjet koji omogućuje postizanje cilja za 2040. Uz to, potreban je i širok poticajni okvir za dva jednako važna cilja europskog zelenog plana: pravednu tranziciju i konkurentnu održivost. Stoga će biti potrebna veća usmjerenost na pravednu tranziciju u kojoj nitko neće biti zapostavljen i strateški dijalog, među ostalim s industrijom i poljoprivrednim sektorom. Određivanje cijena ugljika i dalje će biti glavni pokretač promjena, a sustav EU-a za trgovanje emisijama (ETS Eu-a) trebat će dopuniti drugim mehanizmima kao što su učinkovito oporezivanje energije i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva. Očekuje se da će se potrebnim brzim uvođenjem tehnologija s nultim i niskim emisijama ugljika stvoriti veliko domaće tržište za proizvođače čistih tehnologija te potaknuti istraživanje i inovacije. Međutim, s obzirom na to da istinski jednaki uvjeti zahtijevaju globalni pristup određivanju cijena ugljika, EU bi trebao nastaviti sudjelovati u klimatskoj diplomaciji kako bi potaknuo inicijative za određivanje cijena ugljika u drugim jurisdikcijama.

Trošak nedjelovanja i djelovanje u području klime kao investicijska politika

U komunikaciji se podsjeća da su ekstremni događaji povezani s klimatskim promjenama porasli u razdoblju od 1980. do 2022., što je u EU-u uzrokovalo 220 000 smrtnih slučajeva i gospodarske gubitke u vrijednosti 650 milijardi EUR, od čega oko 170 milijardi EUR u posljednjih pet godina. Stoga je odlučeno da će se pričuvu EU-a za solidarnost i pomoć u nuždi za razdoblje 2024. – 2027. povećati za 1,5 milijardi EUR. Komisija procjenjuje da će dodatne godišnje potrebe za ulaganjima u tranziciju iznositi 1,5 % BDP-a u usporedbi s razdobljem 2011. – 2020., ali naglašava da bi nedjelovanje dovelo do mnogo većih troškova u nadolazećim desetljećima, uz mogući kumulativni trošak u smislu gubitka BDP-a od 2,4 bilijuna EUR u razdoblju 2031. – 2050., što je konzervativna procjena koja ne uključuje, na primjer, rizik od kritičnih klimatskih točaka. Nadalje, jačanjem mjera prevencije rizika i pripravnosti povećat će se otpornost cijelog gospodarstva i smanjiti troškovi tranzicije.

Jačanje unije tržišta kapitala i produbljivanje jedinstvenog tržišta bit će neophodni kako bi se osigurala razina potrebnih privatnih ulaganja, s ključnom ulogom Europske investicijske banke i drugih institucijskih financijskih aktera u mobilizaciji privatnih ulaganja, posebno za smanjenje rizika povezanih s projektima, poticanju ulaganja u infrastrukturu i slanju pozitivnih signala za druge oblike sudjelovanja na tržištu. Ciljanim javnim financiranjem omogućit će se najučinkovitija upotreba postojećih instrumenata kao što su Inovacijski fond, prihodi od dražbi dobiveni u okviru ETS-a EU-a i proračun EU-a.

Pitanja za ministre i ministrice:

Ministre i ministrice u tom se kontekstu poziva da razmijene mišljenja na osnovi sljedećih pitanja:

- *Kako bi EU trebao nastaviti tranziciju prema klimatskoj neutralnosti u kontekstu sve intenzivnijih klimatskih promjena i s njima povezanih sve većih stvarnih troškova? Što smatrate važnim uvjetima koji omogućuju razvoj okvira za razdoblje nakon 2030.?*
- *Koji gospodarski sektori imaju najveći potencijal za doprinos tranziciji nakon 2030. i gdje vidite najveće izazove?*